



ROVVILTNEMNDA I REGION 6

Møre og Romsdal, Trøndelag

Deres ref.:

Vår dato: 06.01.2021

Vår ref.: 2021/2

Arkivnr:

Protokoll fra møte i rovviltnemnda region 6 Midt Norge - 06.01.21

Tid: Onsdag, 6. januar 2021 kl. 09:00 – 10:00

Sted: Teams

1 time forberedelsestid og 1 time møtetid.

Deltagere i møtet:

Faste medlemmer rovviltnemnda:

Kari Anita Furunes (leder), Mattias Jåma, Maja-Britt Renander, Kristin Marie Sørheim, Pål Eiden og Per Olav Hopsø

Sekretariatet:

Inge Hafstad, Gry Tveten Aune, Inga Stamnes, Marte Lilleeng, Pernille Rønning, Vetle Lindgren, Eva Alstad (Statsforvalteren i Trøndelag), Marianne Aas Halse og Andreas Granli (Statsforvalteren i Møre og Romsdal).

Andre:

Leif Hjulstad (Nord-Trøndelag Bondelag), Atle Frantzen (Møre og Romsdal Bondelag) Øystein Folden (Naturvernforbundet), Lars Olav Lund (Statens naturoppsyn), Eli Sæther (MR bonde-og småbrukarlag), Ingun Flåt (Namsskogan rovviltsenter) og Kari Åker (Bondelaget)

Sak 01/21 Godkjenning av innkalling og saksliste

Dato og møteform for møtet ble vedtatt under nemndas møte i Grong den 29. oktober i sak 33/20. Rovviltnemnda ba da sekretariatet om sette opp en sak som omhandler rovviltnemndas handlingsrom og de økonomiske virkemidlene som er tilgjengelig for nemnda. Innkalling og saksframlegg ble sendt ut den 2. januar 2021.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda godkjenner innkalling og saksliste.

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

Rovviltnemnda godkjenner innkalling og saksliste.

Sak 02/21 Status lisensfelling ulv og jerv 2020/2021

Lisensfelling jerv:

Rovviltnemnda i region 6 fattet vedtak om kvote for lisensfelling av jerv i møte den 26. mai 2020 i sak 19/20.

Med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. rovviltforskriftens § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter rovviltnemnda i region 6 Midt-Norge følgende vedtak om lisensfelling av jerv innenfor region 6 i 2020/2021:

- Kvoten settes til totalt 32 jerver som deles opp i en startkvote og en reservekvote:
 - Startkvote på 26 jerver hvorav 13 kan være tisper
 - Reservekvote på 6 jerver hvorav 3 kan være tisper

- Det kan maksimalt felles 7 tisper innenfor forvaltningsområdet for jerv slik det er definert i forvaltningsplan vedtatt 22. mars 2018.
- Restkvote skal tas ut av miljøforvaltningen så langt det lar seg gjøre i henhold til rovviltforlikets punkt 2.2.4 og 2.2.5.

Nærmere kvote- og områdeavgrensning følger av dette vedtaket. Lisensfellingene iverksettes for å forhindre fremtidige skader på bufe. Lisensfellingsperioden er fra og med 10. september 2020 til og med 15. februar 2021. Fordelingen av startkvoten på 26 jerver mellom lisensfellingsområdene er som følger:

1. Forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal:

- Kvote på 2 jerv.

2. Prioriterte beiteområder i Møre og Romsdal:

- Kvote på 5 jerver

3. Prioriterte beiteområder i Trøndelag:

- Kvote på 11 jerver
- I perioden fra 10. september 2021 til og med 15. januar 2021 deles området inn i to delområder, med følgende fordeling av kvoten:
 - 3A:** områdene nord for Trondheimsfjorden og vest for E6 – 4 jerver
 - 3B:** områdene sør for Trondheimsfjorden og E14 – 7 jerver
- Fra og med 16. januar 2020 slås delområdene sammen til ett kvoteområde, og eventuell gjenværende kvote kan da jaktes på i hele området.

4. Forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag:

- Kvote på 8 jerver
- I perioden fra 10. september 2021 til og med 15. januar 2021 deles området inn i to delområder, med følgende fordeling av kvoten:
 - 4A:** Områdene nord for E14 – 5 jerver
 - 4B:** Områdene sør for E14 – 3 jerver
- Fra og med 16. januar 2021 slås delområdene sammen til ett kvoteområde, og eventuell gjenværende kvote kan da jaktes på i hele forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag.

Det kan tildeles fra reservekvoten hvis en eller flere av følgende kriterier er oppfylt:

- For at det skal tildeles fra reservekvoten til områder innenfor forvaltningsområdene for jerv i region 6 må det fylkesvise bestandsmålet være oppfylt innenfor forvaltningsområdet (3 ynglinger i Møre og Romsdal og 7 ynglinger i Trøndelag).
- For at det skal tildeles fra reservekvoten til områder både utenfor og innenfor forvaltningsområdene for jerv i region 6 skal opplysninger i årsrapport fra Rovdata (publiseres ca. 1. oktober 2020) om yngleregistreringer av jerv i 2020 legges til grunn sammen med oppdatert informasjon om skader forvoldt av jerv på bufe og tamrein beitesesongen 2020.
 - Regionens bestandsmål på 10 årlige ynglinger skal være oppfylt.
 - Tildeling av reservekvoten skal skje til områder med skader forvoldt av jerv beitesesongen 2020.

Med bakgrunn i utviklingen av skadesituasjonen under beitesesongen 2020 vil nemnda komme tilbake med ytterligere anbefalinger ovenfor Miljødirektoratet i løpet av lisensfellingsperioden 2020/2021. I forbindelse med Klima- og miljødepartementets klagebehandling i brev datert 3. september 2020 opprettholder departementet rovviltnemnda i region 6 sitt vedtak om lisensfelling av jerv med den endring at det ikke tildeles kvote i forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal. I e-postmøte fra 04. -08. september 2020 omfordelte derfor nemnda de to jervene som var tildelt forvaltningsområdet for jerv i Møre og Romsdal til beiteprioritert område i Møre og Romsdal slik at total startkvote i delområde 2 ble 7 jerver.

I forbindelse med lisensfellingene er det pr 01.01.2021 felt 13 jerver (se fig. 1 og tabell 1). Av disse er to jerver felt i Møre og Romsdal (begge i Surnadal). Det er felt 11 jerver i Trøndelag (Grong 2,

Namsskogan, Lierne, Røyrvik, Snåsa, Levanger, Holtålen, Midtre Gauldal, Oppdal og Selbu). Fire av de felte jervene er tisper, og samtlige er felt innenfor forvaltningsområdet, slik at gjenværende tispeskvote er 3 tisper. Kvoten på 5 jerver for forvaltningsområdet for jerv i Trøndelag, delområde 4A (områdene nord for E14 og øst for E6) ble fylt opp den 12. desember 2020. Nemnda tildelte to jerver fra reservekvoten til delområde 4A i Trøndelag i e-postmøte den 16.12.20, reservekvoten ble fylt den 01.01.2021 og lisensfelling i dette delområdet er dermed avsluttet.



Figur 1: Oversikt over alle jerver felt i forbindelse med lisensfelling i region 6 i perioden 10.09.20 – 01.01.21 ($n = 13$).

Tabell 1: Oversikt over alle felte jerver i region 6 i perioden 10.09.20 – 01.01.21 ($n = 13$).

Område	Kvote	Dato felt	Kommune	Kjønn	Hunndyr	Alder	Restkvote	Antall
MR	7							
		10. okt. 2020	Surnadal	Hann		v		1
		4. des. 2020	Surnadal	Hann		v		1
Område 3A	4						0	
Område 3B	7						0	
		5. des. 2020	Oppdal	Hann		v		1
		9. des. 2020	Midtre Gauldal	Hann		ukjent		1
Område 4A	5						2	
1		28. sep. 2020	Røyrvik	Hann		v		1
2		24. okt. 2020	Grong	Hann		v		1
3		28. okt. 2020	Grong	Hunn	1	v		1
4		17. nov. 2020	Namsskogan	Hunn	1	v		1
5		12. des. 2020	Lierne	Hann		v		1
reservekvote1		18. des. 2020	Snåsa	Hann		v	1	1

reservestemme		1. jan. 2021	Levanger	Hann		v	1	1
Område 4B	3							
		22. okt. 2020	Selbu	Hunn	1	u		1
		17. nov. 2020	Holtålen	Hunn	1	v		1
Sum	26				4			13

Lisensfelling ulv:

I møte den 21. august 2020 gjorde rovviltnemnda følgende vedtak i sak 26/20 om kvote for lisensfelling av ulv:

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18, første ledd, bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 10, jf. §§ 1, 3 og 7, fatter Rovviltnemnda i region 6 følgende vedtak om lisensfelling på ulv innenfor region 6 i 2020/2021:

- Kvoten settes til 2 ulv
- Lisensfellingsområdet er hele region 6 Midt-Norge
- Lisensfellingsperioden er fra og med 1. desember 2020 til og med 31. mai 2021
- Rovviltnemnda kan til enhver tid endre vedtaket dersom nye opplysninger tilsier det.

Rovviltnemndas kvotevedtak i sak 26/20 om lisensfelling av ulv ble opprettholdt av Klima- og miljødepartementet i klagebehandling i brev datert 26. november 2020.

Det er ikke felt ulv på lisensfelling siden lisensfelling startet den 1. desember 2020, og siste dokumenterte aktivitet av ulv innenfor region 6 var den 5. september 2020 når en rein ble drept av ulv (dokumentert) innenfor Tjåehkeren Sijte/Hartkjølen i Lierne kommune. I forbindelse med denne situasjonen ble det innvilget midler til reinbeitedistriktet for ekstraordinært tilsyn. I midten av juni 2020 ble det registrert en ulv, og rein drept av ulv nær Kalvvatna i Bindal kommune, innenfor Voengelh-Njaarke reinbeitedistrikt sine grenser. DNA analyse viser at dette var en skandinaviskfødt hannulv (individ V807), født i Deisjøenreviret i Innlandet i 2018.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda tar sak om status for lisensfelling av jerv og ulv til orientering

Behandling i møte:

Leder er blitt kontakte angående tildeling fra reservestemmen til delområde 4A.

Kari Anita Furunes tok opp følgende forslag til vedtak: Det tildeles to jerver fra reservestemmen til delområde 4A.

Votering i møte:

- Sekretariatets forslag til vedtak «Rovviltnemnda tar sak om status for lisensfelling av jerv og ulv til orientering» – 0 stemmer
- Sekretariatets forslag med endringene foreslått av Kari Anita Furunes – 5 stemmer (enstemmig)

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

Rovviltnemnda tar sak om status for lisensfelling av jerv og ulv til orientering. Det tildeles to jerver til delområde 4A.

Sak 03/21 Rovviltnemndas handlingsrom og økonomiske virkemidler

Norge er inndelt i åtte forvaltningsregioner for rovvilt. Innenfor hver region er det den regionale rovviltnemnda som har ansvar for at vedtatt nasjonal rovviltpolitikk blir gjennomført i tråd med den todelte målsettingen. Nemndene lager forvaltningsplaner for rovvilt innenfor sin region hvor de utpeker forvaltningsområdene for rovvilt og områder som skal være prioritert for beitedyr. Forvaltningsplanen skal også vise hvordan nemnda vil prioritere midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak innenfor regionen i tråd med prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning. Rovviltnemndene er en del av miljøforvaltningen og er underlagt Klima- og miljødepartementet.

Lovverk og nasjonale/ internasjonale føringer

- Lov om naturmangfold (Naturmangfoldloven)
- Viltloven
- Forskrift om forvaltning av rovvilt (Rovviltforskriften)
- Bernkonvensjonen (trådte i kraft i Norge i 1986).
- Konvensjonen om biologisk mangfold (ratifisert av Norge i 1993).
- FN-konvensjonen om sivile og politiske rettigheter, artikkel 27
- ILO-konvensjon nr. 169 om urfolks rettigheter i selvstendige stater.
- St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur og Innst.S.nr. 174
- Representantforslag 163 S (2010-2011) – Rovviltforliket 2011.
- St.meld. nr. 11 (2016-2017) Endring og utvikling – en fremtidsrettet jordbruksproduksjon.
- Stortingetsmelding om reindrift (Meld. St. 32 (2016-2017))
- Dyrevelferdsloven

Listen er ikke uttømmende.

Tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak (FKT)

Tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovviltskader er ment å bidra til å forebygge skader på husdyr og tamrein påført av rovvilt. Ordningen skal også bidra til å dempe konflikter og begrense ulemper. Miljødirektoratet behandler søknadene om midler til konfliktdempende tiltak på nasjonalt nivå innen kunnskapsinnhenting og informasjon. Statsforvalterne i hvert enkelt fylke behandler søknadene på regionalt nivå. Rovviltnemndene skal prioriterer hvor stor andel av midlene som skal øremerkes for lokal kunnskapsinnhenting og konfliktdempende tiltak, og hvor stor del som skal brukes på forebyggende tiltak. Den årlige tildelingen kommer i brev fra Miljødirektoratet (medio februar), og tildeling av midlene gjøres av rovviltnemnda i det årlige marsmøtet. Tildelingen fordeles på tre ulike poster:

- Drift av nemnda og sekretariatet, kap. 1420.21.
- Tjenestekjøp, kap. 1420.21
- Forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak, kap. 1420.73

Tabell 1: Tildelingen for 2020 ble fordelt slik på de ulike regionene og postene:

Region	Tilskot Kap. 1420.73	Tenestekjøp Kap. 1420.21	Drift av nemnder/ sekretariat Kap 1420.21
1	750 000	350 000	475 000
2	2 750 000	350 000	475 000
3	5 500 000	500 000	550 000
4	4 500 000	600 000	550 000
5	16 000 000	1 000 000	700 000
6	13 000 000	1 500 000	825 000
7	8 500 000	500 000	825 000
8	13 500 000	1 800 000	1 200 000
SUM	64 500 000	6 600 000	5 600 000

Post 1420.21 Tjenestekjøp: Midlene skal benyttes til tjenestekjøp og forskningsaktivitet, for eksempel forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak, eller evaluering av effekter av igangsatte tiltak.

Post 1420.21 Drift av nemnd/sekretariat: Midlene skal brukes til møtegodtgjørelse og reiser, og til drift av sekretariatet og vakttelefon.

Post 1420.73 Tilskot: Midlene benyttes til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak. Dette kan være tiltak med direkte tapsreducerende effekt (rovdyravvisende gjerder, forsinket slipp/tidlig nedsanking). Konfliktdempende tiltak (tilskudd til personer, kommuner og organisasjoner for tiltak som har til hensikt å dempe konflikter forårsaket av rovvilt), og tiltak for å øke kunnskapsgrunnlaget (radiobjeller, bruk av kadaverhund). Flere eksempler i tabell 2.

Tabell 2: Eksempler på ulike tiltak det kan omsøkes FKT-midler til:

Planlagte tiltak i sauenæringa	Planlagte tiltak i reindriftnæringa	Andre tapsforeb. tiltak	Akutte tapsforeb. tiltak	Konfliktdempende tiltak
Forsinka slipp	Flytting til annet beite	Felling	Skadefelling	Tiltak som kan effektivisere lisensfelling av jerv og bjørn
Planlagt tidlig sanking	Planlagt intensiv gjeting	FoU	Sau - tidlig sanking	Styrke kommunale skadefellingslag og kompetanse
Flytting til annet beite	Kalving i gjerde		Sau - gjeting/ utvida tilsyn	Tiltak som styrker den nasjonale bestandsovervåkingen
Planlagt gjeting/ utvida tilsyn	Tidlig slakt		Rein - intensiv gjeting	Tiltak rettet mot barn og unge
Elektronisk overvåking	Fôring av rein i perioder			Tiltak som sikrer god dialog med berørte brukere og aktører
Kadaverhundarbeid	Elektronisk overvåking			
Beiting på inngjerdet areal	Kadaverhundarbeid			
Rovviltavvisende gjerde	Bruk av tekniske tiltak			
Gjeterhunder/vokterhunder				

Bestemmelser for bruk og fordeling av FKT- midler finnes i følgende dokumenter:

- Planleggingsrammer for regionale rovviltnemnder 2020.
- Forskrift om tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader og konfliktdempende tiltak med kommentarer.

- Rovviltforliket av 2011 (og andre sentrale føringer i rovviltforvaltninga).
- Forvaltningsplan for rovvilt i region 6 (vedtatt i mars 2018).

Målgruppen for FKT tilskudd: foretak med produksjonsdyr i landbruket, kommuner og lokalsamfunn. Samt lokale, regionale og landsdekkende organisasjoner og forskningsinstitusjoner. Norske tamreineiere som har lovlig beiterett i Sverige, og svenske tamreinreineiere som har lovlig beiterett i Norge kan også søke om tilskudd.

I henhold til forskriften er nemnda og statsforvalteren pålagt å prioritere søknader som omfatter *hele* beitelag, siidaer og reinbeitedistrikt. Søknadsfrist er 15. januar hvert år, men man har anledning til å dispensere fra denne dersom det er tilgjengelige midler.

Ved prioritering mellom ulike søknader gjelder føringene gitt i *Forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge, Møre og Romsdal og Trøndelag*. Rovviltnemnda i region 6 fordeler hvert år en økonomisk ramme til tiltak til de to fylkene, med en prioritering for bruken av disse. Imidlertid er det den enkelte fylkesmann som fatter vedtak i enkeltsaker. Det skal alltid settes av midler til akutte tiltak.

Hovedprioriteringer ved bruk av forebyggende tiltaksmidler:

- Forvaltningsområdene for rovdyr skal prioriteres.
- Områder utenfor forvaltningsområdene med store årvisse tap forvoldt av fredet rovvilt skal også prioriteres
- Tiltakene bør være direkte tapsforebyggende og ha så liten skadeforskyvende effekt som mulig
- De skal være praktisk og økonomisk gjennomførbare
- Søknader fra reinbeitedistrikt, beitelag og kommunale rovviltutvalg skal prioriteres foran søknader fra enkelt reineiere og enkeltbrukere
- Forebyggende tiltak i kalvingsområdene for tamrein prioriteres

Lisensfelling, kvotejakt og skadefelling

Av de store rovdypene er det kun gaupe som reguleres gjennom ordinær jakt. Jerv, bjørn, ulv og kongeørn har et strengere vern enn gaupe. Felling av rovvilt tillates bare dersom bestandens overlevelse ikke trues av fellingen og når det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning.

- Skadefelling (rovviltforskriften § 8): Rovviltnemnda kan vedta kvote for betinget skadefelling for de ulike artene dersom bestandsmålet i regionen er nådd. Kvote for betinget skadefelling gjelder fra 1. juni til og med 15. februar. I perioder der det foreligger vedtak om betinget skadefelling kan Fylkesmannen av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre skade eller fremtidig skade. Dette innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnden, jf. Forskrift om forvaltning av rovvilt § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Miljødirektoratet kan alltid fatte vedtak om skadefelling på eget initiativ. Oppdatert data/rapport fra det Nasjonale overvåkingsprogram for rovvilt er avgjørende for om bestandsmålet er nådd og om nemndene har myndighet eller ikke.
- Lisensfelling (rovviltforskriften § 10): er en skademotivert felling, hvor et bestemt antall individer av en viltart kan felles med hjemmel i naturmangfoldloven. Rovviltnemnda vedtar kvote dersom arten ligger over det regionale bestandsmålet. Oppdatert data/rapport fra det Nasjonale overvåkingsprogram for rovvilt er avgjørende for om bestandsmålet er nådd og om nemndene har myndighet eller ikke. Dersom bestanden er under dette nivået er det Miljødirektoratet som har myndighet til å fatte vedtak om kvote. For bjørn har rovviltnemnda myndighet til å fastsette kvote for lisensfelling hvis regionens bestandsmål på 3 årlige ynglinger oppnås, eller at den nasjonale bestanden er på 10 årlige ynglinger eller mer. Når kriteriene ikke oppnås er det Miljødirektoratet som har myndighet til å åpne for lisensfelling

av bjørn. For ulv vil Rovviltnemnda i region 6 alltid ha myndighet til å fastsette kvote for lisensfelling all den tid det ikke er bestandsmål for arten i region 6.

- Kvotejakt (rovviltforskriftens §11): er en ordinær jakt med hjemmel i viltlovens § 9 (jaktbare viltarter og jakttider) på et bestemt antall individer av en viltart med hjemmel i viltloven. Det er kun åpnet for kvotejakt på gaupe av rovviltartene. Rovviltnemnda vedtar kvote dersom arten ligger over det regionale bestandsmålet. Oppdatert data/rapport fra det Nasjonale overvåkingsprogram for rovvilt er avgjørende for om bestandsmålet er nådd og om nemndene har myndighet eller ikke.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Rovviltnemnda tar sak om rovviltnemndas handlingsrom og tilgjengelige økonomiske virkemidler til orientering

Behandling i møte

Det ble diskutert mulighetene for å søke om midler til utredninger/prosjekter utover tjenestekjøpsmidlene i post 1420.21 (Forskningsrådet og Regionale forskningsfond). Videre informerte Statsforvalteren om bruken av tjenestekjøpsmidlene for 2020: Bjørneprosjektet, Scandcam prosjektet, hastedanalyser av DNA-prøver (bjørn) i Namdalen, DNA innsamlingsprosjektet til Lierne nasjonalparksenter og kongeørnprosjektet på Fosen. Rovviltnemnda mener mangler kunnskap om gaupas områdebruk i områder med høy byttedyrtetthet året rundt, samt at det er ønskelig at bruken av FKT midler i reindrifta evalueres. Fra sekretariatet ble det nevnt at på bakgrunn av de tilbakemeldingene som ble gitt under dialogmøtet den 28.10.20 på Grong, synes å være et behov for et større prosjekt som går på DNA-innsamling/overvåkning av bjørn.

Nemnda vil at behovet for bestillinger av utredninger og prosjekter må gjennomgås og vurderes på ett tidligere tidspunkt. I framtiden må praksis være slik at sekretariatet legge fram en sak og organiserer en arbeidsøkt for nemnda når det gjelder behov for utredninger/prosjekter i det årlige oktobermøtet. Dette for at nemnda skal få vurdere og prioritere behov for utredninger/prosjekter i god tid i forkant av dato for innmelding av behov for tjenestekjøpsmidler (post 1420.21).

Rovviltnemndas vedtak (enstemmig):

Rovviltnemnda tar saken til orientering, og ber samtidig sekretariatet å legge fram en sak som gjelder mulighetene for følgende prosjekter:

- Kartlegging av områdebruk for gaupe i områder med høy byttedyrtetthet året rundt (Nordmøre).
- Evaluere bruk av FKT-midler i reindrifta.
- DNA-innsamling/overvåkning av bjørn i nordlige deler av region 6.

Rovviltnemnda ber om at sekretariatet i framtiden legger fram en sak og organiserer arbeidsøkt for nemnda når det gjelder behov for utredninger/prosjekter i det årlige oktobermøtet. Dette for at nemnda skal få vurdere og prioritere behov for utredninger/prosjekter i god tid i forkant av dato for innmelding av behov for tjenestekjøpsmidler (post 1420.21).

